

این خانم شغلش در سفر است

راهنمای جایی که مثل هیچ جایی نیست

● **آزاده خلیلی اهالی سفر فقط مسافران نیستند. گردشگری صنعتی است که در آن افراد بسیاری نه به عنوان مسافر بلکه در جایگاهی حرفه‌ای حضور دارند. یکی از اهل فن گردشگری، راهنمایان تور هستند؛ حرفه‌ای که شاید در نگاه اول مردانه به نظر برسد اما به عقیده الهام رضانی، راهنمای توری که با او در باره تجربه منحصر به فردش در گردشگری زیارت صحبت کرده‌ایم، صنعت گردشگری، صنعتی با شخصیت زنانه است و از قدیم هم مهمان‌نوازی یک ویژگی زنانه بوده است و بیشتر از آنکه وابسته به توان مردانه باشد، روحیه‌ای زنانه را می‌طلبد. شاید به همین دلیل است که در حال حاضر خانم‌های زیادی در این صنعت مشغول کار هستند. الهام رضانی یکی از آن‌هاست و سال‌ها با عنوان راهنمای تور فعالیت داشته است. اما تمرکز او چند سالی است که در یک بخش دیدنی و به قول خودش منحصر به فرد است. آشنایی الهام رضانی با سفر و گردشگری از مسیر یکی از توانمندی‌هایش که تسلط به زبان انگلیسی است، می‌گذرد. او که در دانشگاه ادبیات انگلیسی خوانده و بعد هم تحصیلاتش را می‌خواهد در حوزه زبان شناسی ادامه دهد، خیلی اتفاقی به خاطر آشنایی با دوستانی که در صنعت گردشگری فعال بودند، به خاطر زبان دانسی‌اش وارد حوزه گردشگری شده و آن‌طور که خودش می‌گوید، استفاده از زبان در این مسیر برایش خیلی هیجان‌انگیز بوده است. او در باره ورود به این حرفه آن‌هم به شکل حرفه‌ای می‌گوید: پس از پیشنهاد دوستانم، دوره‌های راهنمایی تور در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری را گذراندم اما پروسه طولانی مدتی را طی کردم تا توانستم به عنوان یک راهنما کارت بگیرم و کارم را از ابتدا به عنوان راهنمای محلی برای تورهای ورودی انگلیسی‌زبان آغاز کردم. آن زمان معمولاً تورهایی به مشهد می‌آمدند که در مسیر جاده ابریشم سفر می‌کردند و مسافرانشان معمولاً آلمانی، استرالیایی، آمریکایی و انگلیسی‌زبان بودند و در یکی دوروزی که در مشهد بودند، من کار راهنمای سفرشان در مشهد را به عهده داشتم.**

● تجربه‌ای منحصر به فرد برای یک راهنما

مسیر کاری برای الهام بعد از ایام کرونا تغییر کرد و او پس از این ماجرا وارد مسیر جدیدی شد. بعد از کرونا، بیشتر تمرکز من روی تورهای زیارتی بود. تورهای زیارتی معمولاً برای مسلمانان شیعه انگلیسی‌زبان برگزار می‌شد. مسافرانی که به قصد زیارت از کشورهای مختلف مانند آمریکا، انگلیس، کانادا، استرالیا و آفریقای جنوبی به ایران می‌آمدند و در کنار شهرهایی مانند قم و شیراز، مقصد اصلی‌شان مشهد و حرم امام رضا (ع) بود. تجربه‌ای که کار و وظیفه راهنمای سفر بودن را برای او دوچندان کرده است. «سر و کار ما در حرفه گردشگری با سوژه انسانی است. ما با فرهنگ‌ها و روایات مختلف برخورد داریم و باید همه سعی‌مان را انجام دهیم که به نحو احسن و با رضایت تور را به اتمام برسانیم. این وظیفه سنگینی برای راهنماست که مثل هر کار دیگری، اگر عاشق کارت باشی، صد درصد خودت را می‌گذاری و تازه وقتی کار تمام می‌شود، متوجه خستگی

راهنما، مراقب ارائه هر چه بهتر خدمات برنامه‌ریزی شده باشیم و در کنارش با چالش‌های متعددی هم ممکن است مواجه شوم، از خرابی ماشین تا بیماری مسافر و...»

● یک تجربه تکرارشدنی برای مسافر و راهنما

الهام رضانی درباره تجربه راهنمای زائران توضیح می‌دهد: «زائرانی که من در حرم با آن‌ها همراه بودم، انگلیسی‌زبان‌هایی بودند که یا توریست غیرمسلمان بودند یا زائران انگلیسی‌زبان. گروه اول برای بازدید و گروه دوم برای زیارت به حرم مطهر می‌آمدند. هرچند نوع خدمتی که به این افراد ارائه می‌شد متفاوت بود، اما برخورد هر دوی این گروه‌ها برای من خاطره‌انگیز و به یادماندنی بود. هرچند عمده برنامه‌تور در حرم برای توریست‌ها بازدید از اماکن حرم به همراه بازدید از موزه‌ها و دریافت خدمات فرهنگی است، اما خود این به معنی

می‌شود. من در این اواخر چون تمرکز روی تورهای زیارتی است، خودم را در جایگاه آن مسافر یا بهتر است بگویم زائر قرار می‌دهم و سعی می‌کنم با اشراف به نیازهایش، امکان یک دیدار و زیارت دلنشین را فراهم کنم. شاید از بیرون این حرفه چندان دشوار به نظر نرسد، اما با وجود اینکه همه چیز قبل از رسیدن مسافر و زائر برنامه‌ریزی شده است، کار یک راهنما هم خیلی قبل‌تر از رسیدن مسافران آغاز شده است. از سال‌های دورتری که توبه عنوان یک راهنما تاریخ خوانده‌ای و در باره فرهنگ کشورت مطالعه کرده‌ای. ما در حقیقت نماینده رسمی کشورمان هستیم و به نوعی سفیر فرهنگی حساب می‌شویم. سفیری که در فرصت چندروزه‌ای که در کنار مسافر است باید دیدی مناسب از فرهنگ، تاریخ و مذهب... به مسافر انتقال بدهد. از سوی دیگر، هرچند مسافر خانه‌اش را رها کرده تا تجربه جدیدی کسب کند، اما دوست دارد در همه‌جا مانند خانه خودش در آسایش باشد. این وظیفه من است که به عنوان

